

STUDIEHANDLEDNING

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I ARBETSLIVET

Mänskliga rättigheter i arbetslivet är ett utbildningsmaterial om FN:s organ för arbetslivsfrågor, ILO, och ILO:s åtta kärnkonventioner.

TILL DIG SOM UTBILDNINGANSVARIG

Arbetsgång

Börja med uppgifterna som listas under rubriken "Innan läsning". Diskutera, läs texten på baksidan av häftet och para ihop orden med rätt förklaring i ordlistan. Läs sedan ett par sidor i taget och gör tillhörande uppgifter. Efter arbetet med läsningen finns det ytterligare en gruppuppgift om ILO:s kärnkonventioner.

UPPGIFTER TILL ER I KLASSEN

Innan läsning

Titta på framsidan av häftet och diskutera:

1. Vad betyder mänskliga rättigheter för dig? Ge exempel.
2. Vad betyder mänskliga rättigheter i arbetslivet? Ge exempel.
3. Vad vet du om ILO?
4. Beskriv bilden på framsidan. Vad kan bilden ha med rubriken att göra?

Läs texten på baksidan av häftet:

5. Ge några förslag på konventioner (konvention= en internationell överenskommelse) som kan stärka de mänskliga rättigheterna i arbetslivet. Ett exempel: förbud mot slavarbete.

Ordlista: Para ihop rätt ord med rätt förklaring

ILO	Ett rättsligt överenskommelse som länder kan välja att skriva under på
Konvention	En bestraffningsåtgärd
Fackförening	Berättigad i lag eller moral, accepterad som korrekt
Ratificera	Organiserar arbetstagare från en viss yrkeskår
Legitimitet	FN:s internationella fackorgan för arbetslivsfrågor
Världsfack	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling med 34 medlemsländer
Sanktion	Samlar världens fackliga centralorganisationer i en
OECD	Skriva under ett avtal, t.ex. en konvention

Läs texterna i häftet. Diskutera.

När du har läst sidorna 2-3:

- Varför är de fackliga rättigheterna viktiga för att människor ska kunna ta sig ur fattigdom?

När du har läst sidorna 4-5:

- De mänskliga rättigheterna slår fast att:
 - Alla är födda fria
 - Alla har lika värde och rättigheter
 - Rättigheterna är universella och gäller i alla sammanhang.

Följs detta, enligt dig, i Sverige? I världen? Förklara.

- "Hållbar och universell fred bara kan uppnås om den byggs på social rättvisa." Vad menas med detta?

När du har läst sidorna 6-7:

- Vilka tre parter ingår i trepartism?
- Vad är ILO:s internationella arbetskonferens?

När du har läst sidorna 8-9:

- Vad krävs för att en ny konvention ska tillämpas i medlemsländerna? Nämn minst två saker.
- Varför tror du att Sverige ännu inte har ratificerat konvention 189?

När du har läst sidorna 10-11:

- Vad finns det för anledningar till att kärnkonventionerna ska gälla i alla länder oavsett om deras regeringar ratificerat dem eller inte?
- Vad är skillnaden mellan en konvention och en kärnkonvention?

När du har läst sidan 12:

- Hur kan fattigdom och miljöförstöring bekämpas genom att ge individen möjlighet till arbete och inkomst samt till social trygghet?

Innan du läser om kärnkonventionerna på sidorna 14-29:

ILO:s kärnkonventioner:

Nr 87: Föreningsfrihet och organisationsrätt

Nr 98: Rätt att organisera sig och förhandla kollektivt

Nr 29: Förbud mot tvångs- och straffarbete

Nr 105: Avskaffande av tvångsarbete

Nr 100: Lika lön för lika arbete

Nr 111: Diskriminering vid anställning och yrkesutövning

Nr 138: Minimiålder för arbete

Nr 182: Mot de värsta formerna av barnarbete

Vilka är de tre viktigaste kärnkonventionerna, enligt dig? Motivera.

När du har läst sidorna 14-17:

- Varför tror du att "rätten att organisera sig fackligt" är en av kärnkonventionerna?

När du har läst sidorna 19-20:

- Hur har tvångsarbete förändrats under århundranden?
- Existerar tvångsarbete i Sverige? Förklara.

När du har läst sidorna 23-24:

- Sverige ratificerade konventionen 100 - "Lika lön för lika arbete" - år 1962. Vad görs det i Sverige för att se till att konventionen följs?

När du har läst sidorna 27-28:

- Varför finns det barnarbete?
- Vad kan vi göra för att minska barnarbete?

När du har läst sidorna 30-31:

- Hur kontrollerar ILO att medlemsländerna följer konventionerna?

När du har läst sidorna 32-34:

- Ge exempel på hur man gör i Sverige för att se till att kärnkonventionerna följs.
- Vad kan du som individ göra för att påverka att ILO:s kärnkonventioner följs?

EFTER LÄSNING

En gruppuppgift om kärnkonventionerna: Djävulens advokat

Gör såhär:

1. Dela in deltagarna i åtta grupper och ge varje grupp en konvention.
2. Varje deltagare ska hitta minst ett argument mot gruppens konvention.
3. Varje grupp får fem minuter att hitta sina argument innan de delar med sig av dem.
4. Varje grupp ska sedan försöka slå hål på den andra gruppens argument (utan att gå till personangrepp).
5. Diskutera efter övningen om hur deltagarna tyckte att det var att "se det från den andra sidan".

Den internationella arbetskonferensen på ILO är en årlig mötesplats för fack, arbetsgivare och regeringar från hela världen.